

กรมควบคุมโรค

Department of Disease Control

รอบรู้ เรื่องโรคและภัยสุขภาพ กับ สคร.6 ชลบุรี

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ห่วงลุยโคลนลุยน้ำ ด้วยเท้าเปล่า เสี่ยง โรคเมลิออยด์!! หรือโรคไข้ดิน ติดเชื้อแล้วแพร่กระจายทั่วทุกอวัยวะ และเสียชีวิตได้

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดชลบุรี กรมควบคุมโรค เตือนเกษตรกร และประชาชนที่อยู่ในพื้นที่น้ำท่วม หรือผู้ที่ทำงานสัมผัสดินและน้ำโดยตรง ไม่ควรเดินลุยน้ำด้วยเท้าเปล่า หรือแช่น้ำเป็นเวลานานเพื่อป้องกันโรคเมลิออยด์ หรือโรคไข้ดิน ซึ่งเป็นโรคติดเชื้อแบคทีเรียที่พบได้ทั่วไปในดิน น้ำ สวนไร่นา แปลงผัก สวนยาง และบ่อน้ำ หากต้องทำงานสัมผัสกับดิน และน้ำที่เปียกชื้นเป็นเวลานาน หรือมีบาดแผลขีดข่วน ควรสวมรองเท้าบูทเพื่อป้องกัน เมื่อเสร็จภารกิจให้รีบอาบน้ำชำระร่างกายด้วยสบู่และน้ำสะอาดทันที และหากมีไข้สูงเกิน 2 วัน ควรรีบพบแพทย์ โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงคือ ผู้ป่วยเบาหวาน โรคประจำตัวเรื้อรัง เช่น ธาตุสซีเมีย ไตวายเรื้อรัง มะเร็ง และผู้ที่สูบบุหรี่จัดและติดสุรา

สถานการณ์โรคเมลิออยด์ในประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 30 มิถุนายน 2569 มีผู้ป่วยโรคเมลิออยด์ 1,440 ราย มีผู้เสียชีวิต 57 ราย ซึ่งมีจำนวนลดลงจากปีที่แล้วในช่วงเวลาเดียวกัน (ผู้ป่วยโรคเมลิออยด์ 1,545 ราย ผู้เสียชีวิต 63 ราย) โดยส่วนมากพบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2569 : จากข้อมูลระบบ DDS กรมควบคุมโรค) สถานการณ์โรคเมลิออยด์พื้นที่เขตสุขภาพที่ 6 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 30 มิถุนายน 2569 พบผู้ป่วยโรคเมลิออยด์ จำนวน 112 ราย มีผู้เสียชีวิต 3 ราย ในจังหวัดฉะเชิงเทรา, ตราด และระยอง โดยพบว่ามีจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตเพิ่มมากขึ้นกว่าปีที่แล้วของช่วงเวลาเดียวกัน (ผู้ป่วย 89 ราย ผู้เสียชีวิต 1 ราย)**ปัจจัยเสี่ยงจากการสัมผัสสิ่งแวดล้อม เช่น การทำเกษตรกรรม เดินลุยน้ำ หรือแช่น้ำเป็นเวลานานๆ อีกทั้งมีความเสี่ยงจากภาวะแทรกซ้อนจากโรคประจำตัว เช่น โรคเบาหวาน รวมถึงมีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ กลุ่มอายุที่พบสูงสุดคือ 60 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติไทย

โรคเมลิออยด์ หรือโรคไข้ดิน เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย เบอริโคเดอเรีย สโตมัลลิลาย พบได้ทั่วไปในดิน น้ำ สวนไร่นา แปลงผัก สวนยาง ทั่วทุกภาคในประเทศไทย ติดต่อกันได้ทาง

1. การรับเชื้อผ่านบาดแผลที่ผิวหนัง
2. การดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารที่ปนเปื้อนเชื้อ
3. สูดหายใจเอาฝุ่นจากดินที่มีเชื้อเจือปนอยู่

หลังติดเชื้อประมาณ 1-21 วันจะเริ่มมีอาการเจ็บป่วย แต่บางรายอาจนานเป็นปี ขึ้นอยู่กับปริมาณเชื้อที่ได้รับ และภูมิคุ้มกันของแต่ละคน อาการของโรคนี้ไม่มีลักษณะเฉพาะ จะมีความหลากหลายคล้ายโรคติดเชื้ออื่นๆ หลายโรค เช่น มีไข้สูง มีอาการไอ ไอเป็นเลือด อาเจียนเป็นเลือด เจ็บหน้าอก ปวดอวัยวะ มีอาการทางระบบทางเดินหายใจ มีอาการปวดข้อหรือปวดกระดูก มีฝีที่ผิวหนัง อาจติดเชื้อเฉพาะที่ เจ็บบริเวณช่องท้อง บัสสาวะขุ่น หรือติดเชื้อแล้วแพร่กระจายทั่วทุกอวัยวะและเสียชีวิตได้

การป้องกันโรคเมลิออยด์ หรือโรคไข้ดิน ควรหลีกเลี่ยงการเดินลุยน้ำโคลนหรือแช่น้ำเป็นเวลานาน หากจำเป็นควรสวมรองเท้าบูทหรือถุงพลาสติกหุ้มรองเท้า เพื่อป้องกันไม่ให้เท้าสัมผัสน้ำโดยตรง หากมีบาดแผลควรปิดด้วยพลาสติกกันน้ำ และอาบน้ำชำระร่างกายทันทีหลังจากทำงานหรือลุยน้ำ รวมถึงดื่มน้ำสะอาดหรือน้ำต้มสุกทุกครั้ง หากมีอาการไข้สูงเฉียบพลัน ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว ให้รีบไปพบแพทย์ทันที และแจ้งประวัติการเดินลุยน้ำให้แพทย์ทราบด้วย เพื่อที่แพทย์จะได้ตรวจวินิจฉัยและรักษาทันทีตามอาการและความรุนแรงของโรค

อ้างอิงข้อมูล โดย กลุ่มโรคติดต่อ สคร.6 / กองโรคติดต่อทั่วไป

